

הכרות עם הספר

נאציזם, מלחמה
ושואה יגאל משעול

למעבר
לסרטון

מצגת בעקבות
סרטון ההסבר
של יגאל משעול
והוצאת הייסקול

שם הספר

האיורים
המלווים

סימנים וסמלים

בפרקים פרקי סקירה

11

מלחמת העולם השנייה סקירה כללית

מלחמת העולם השנייה פרצה בספטמבר 1939, עם פלישת גרמניה הנאצית לפולין. המשכבה עד כניעת יפן באוגוסט 1945. במהלכה הייתה זו מלחמה אירופית, אולם בהדרגה התערפו אליה מדינות נוספות מרחבי העולם. הייתה זו המלחמה היקרה ביותר בהיסטוריה והיא נבנתה את מספר הקורבנות הרב ביותר אי פעם. השתתפו בה כ-61.5 מיליון לחמים מכל רחבי העולם והיא נבנתה את חייהם של כ-50,000,000 בני אדם (יש המעריכים את מספר ההרוגים בכ-60 מיליון). מהם כ-16.7 מיליון חיילי בעלות הברית (כ-13.6 מיליון מתוכם היו חיילי הצבא האדום), כ-5.5 מיליון מחילי מדינות הציר (כ-3.5 מיליון מתוכם גרמנים) ויותר מ-40 מיליון אזרחים (כשישה מיליון מתוכם יהודים).

מספר בני האדם שאיבדו את חייהם במלחמת העולם השנייה (ביליון יהודים)¹¹⁹

מדינה	מספר הרוגים	
	אזרחים	חיילים
מדינות הציר		
איטליה	146,800	162,600
גרמניה	600,000	3,500,000
יפן	658,000	1,858,500
סך הכול - מדינות הציר	1,404,800	5,521,100
בעלות הברית		
ארצות הברית	405,400	405,400
בריטניה	92,000	264,500
האימפריה הבריטית	108,900	108,900
ברית המועצות	8,000,000	13,600,000
יוגוסלביה	1,000,000	506,000
סין	11,000,000	1,320,000
פולין	6,008,000	320,000
צרפת	400,000	211,000
סך הכול - בעלות הברית	26,508,000	16,735,800
סך הכול בני אדם	50,161,700	

- 119 בריטניה: מדינת גנמה מספר הקורבנות הצבאיים.
- 120 בריטניה: עד כמה שיקרף האנחות הצבא: כיצד בקרב האווירי? איש תוכלו לעקר מה עשוי היה לרשום ולקר?

119 הנתונים מבוססים על נתוני ארצות הברית.

תח 119

14

השואה: סקירה כללית

בתנ"ך מוזכרת המילה שואה במקומות שונים, למשל בספר ישעיהו: "ומה תעשו ליום פקודה ולשואה ממרחק כי תבוא?" (ישעיהו, י', ג'). הפירוש המילולי של המונח שואה (באנגלית: Holocaust) הוא אסון, קטסטרופה, חורבן מוחלט שאי אפשר לשקמו¹²⁰. המונח שואה ניתן לרצח העם היהודי שביצעו הנאצים במהלך מלחמת העולם השנייה. הוא מציין את חורבן המוחלט של קהילות יהודיות שלמות. חלק מהקהילות הושמדו לחלוטין ומאחרות נותרו שרידים מעטים בלבד.

121 מדוע, לדברי האונגר, הייתה יהדות אירופה לב האומה כולה?

עמ' 179

עמ' 157

סימנים וסמלים בפרקים סמלים בתחתית העמודים

הציור בתחתית
העמוד:

פרקים 1-4

שער
ראשון

הציור בתחתית
העמוד:

שער שני פרקים 5-10

שואה

מלחמה

הציור בתחתית
העמוד:

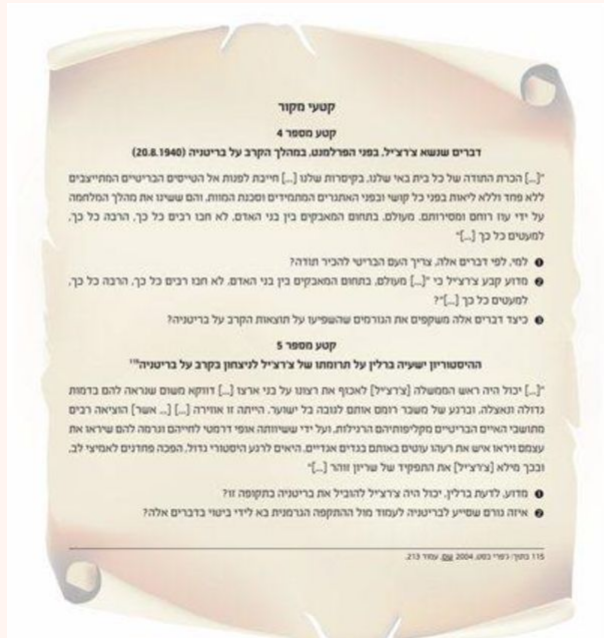
פרקים
11-28

שער
שלישי

סימנים וסמלים

בפרקים קטעי מקור

יהודים שונעצרו על ידי הנאצים במהלך דיכוי מרד גטו ורשה: 1943 (יד ושם)

חובה לציין את כותרת המקור במבחן!

טקס אזכרה למורדי סוביבור בהשתתפות מורדים ובני משפחתם: רוסטוב על הדון, ברה"מ, 1973 (יד ושם)

• מקורות מילוליים
○ – בתוך מגילה

סימנים וסמלים

בפרקים

שימוש במושגון

(2) ניגשים אל מילון המושגים
בסוף הספר

עמ' 361

חוקרים

(הפוטש במרתף הבירה)

ניסיון הפיכה כושל של היטלר ב-1923. היטלר ניסה להשתלט באמצעים אלימים על ממשלת מינכן, בירת בווריה, ולאחר מכן על גרמניה כולה. בניסיון זה היו להיטלר כמה שותפים ובהם אריך לודנדורף, גיבור מלחמה מימי מלחמת העולם הראשונה. הניסיון כשל, אך העניק להיטלר ולמפלגה הנאצית פרסום רב. העונש שהוטל על היטלר היה קל מאוד: הוא נכלא לתשעה חודשים בלבד ונקבעו לו תנאי מאסר נוחים. המאסר נוצל לכתובת ספרו "מיין קמפף" (בעברית: מלחמתי, מאבקי). שבו הציג את תפיסתו.

מסקנתו של היטלר מכישלון ההפיכה הייתה כי כדי לתפוס את השלטון בגרמניה עליו לנצל את האמצעים שהעמיד לרשותו המשטר הדמוקרטי של רפובליקת ויימר.

[ראו גם: מרד הספרטקיסטים]

(3) קוראים ולומדים

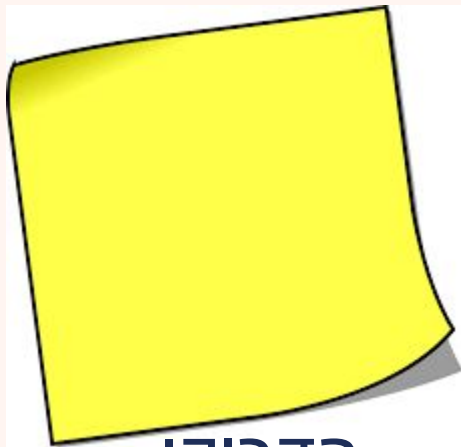
ממעשי הרצח בוצעו בידי הימין ו-22 בידי השמאל). על שבעה-עשר מתוך הרוצחים מהשמאל הוטלו עונשים כבדים. בהם עשר הוצאות להורג. ואילו 326 מהרוצחים מהימין לא נענשו כלל. ממוצע העונשים שהוטלו על אנשי השמאל היה עשר שנות מאסר, לעומת ארבעה חודשי מאסר בממוצע שהוטלו על אנשי הימין⁴¹. נטייה זו באה לידי ביטוי גם בעונש הקל שהוטל על אדולף היטלר, מנהיג המפלגה הנאצית, לאחר שניסה להפיל את המשטר הדמוקרטי באמצעות הפיכה ב-1923 (הפוטש במרתף הבירה). במקביל ניסיון הפיכה זה הועמד היטלר לדין באשמת בגידה. השופטים מצאו אותו אשם יחד עם אחרים במעשה שנות מאסר. רשמיים נוחים. בפועל ישב היטלר במאסר תשעה חודשים בלבד, בשל ההתנהגות הטובה שהפגין בכלא.

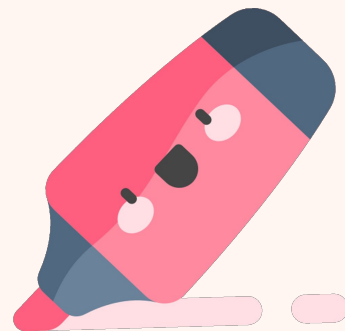
אנשי המפלגה הנאצית ניצבים מאחורי בריקדות במהלך הפוטש במרתף הבירה: מינכן, גרמניה, 1923 (יד ושם)

(1) נתקלים במושג צבעוני שאנו לא מכירים

מה מותר ומה אסור?

הדביקו
פתקיות

מרקו

אסור
לכתוב